

pri tem nekaj izpuli, to še ni kaznivo, ker ni nobenih nasledkov, četudi so znaki vidni.

Prvi roditeljski sestanek na štirl-razrednici v St. Jerneju na Dolenjskem bo 8. marca ob polu četrti uri popoldne po tem vzporedju: 1. Ljudevit Stiasny: „O vztrahovanju otrok.“ 2. Karel Trost: „Turki pred Dunajem 1683.“ 3. Lj. Stiasny: „V Carigradu“ Točki 2. in 3. sta združeni z mnogimi skriptičnimi slikami. Voditelj vabi vse cenjene tovariše in tovarišice sosednjih šol na ta sestanek, ker je vzpored zanimiv. Po sestanku „Krožek“ v gostilnici pri Reclju.

Osebnosti na Kranjskem. Učiteljica Amalija Poljančeva v Brusnici je dobila zaradi bolezni dopust in jo nadomešča učiteljica Marija Habetova.

Osebnosti na Štajerskem. Kot nadučitelj v St. Peter na Medvedovem selu pride Fran Korbar, doslej šolski vodja pri Sv. Primožu na Pohorju. Stalna sta postala Radovan Mejovšek v Reki in Antonija Rauhnerjeva od sv. Jakoba v Slov. goricah na slovenski šoli v St. Ilju. V začasni pokoj je šla učiteljica v Velenju Ana Pfeiferjeva.

Iz šolske službe. Pomožni učitelj na nautični sekciji tržaške trgovinske navigacijske akademije Rudolf Cuccagna, je imenovan pravim učiteljem na tem zavodu.

O zahtevah glede na šolstvo je sprejela narodna stranka na Štajerskem na svojih shodih preteklo nedeljo tole rezolucijo: Narodna stranka smatra ljudsko izobrazbo za glavni predpogoj narodne osamosvojitve. Zaradi tega protestira proti vsakemu okrajšanju šolskoobvezne dobe in poslabšanju ljudskega šolstva z uvedbo poldnevne pouka. Iz vzgojevalnih in zdravstvenih razlogov pa se izreka za uvedbo nerazdeljenega pouka v ljudskih šolah. — Uvažujoč, da je vsestranski razvoj šolstva, kakor je vsakemu narodu potreben, mogoče samo tedaj, ako o njem odloča narod sam, zahteva narodna stranka za štajerske Slovence popolno avtonomijo na šolskem polju, za sedaj takojšnjo delitev deželnega šolskega sveta v slovenski in nemški odsek, oziroma ustanovitev posebnega oddelka za slovensko šolstvo pri deželni šolski svetovi za Štajersko. — Narodna stranka zahteva od dežele dosledno izvršitev narodno ravnopravnosti na šolskem polju s tem, da se ustanovi razumno število meščanskih in strokovnih šol na Slov. Štajerskem in da se ustanove manjšinske ljudske šole za Slovence ob jezikovni meji in sploh povsod, kjer tvorijo Slovenci v nemških krajih kompaktno manjšino.

Slovensko deželno učiteljsko društvo priredi v četrtek 5. marca ob 8. uri zvečer v restavraciji hotela „Južni kolodvor“ (g. Seidl) mesečni sestanek z gospodi tovariši učiteljski. Na tem sestanku bo razpravljali tovariš Likar o temi: Socialne razmere na kmetih in učitelji.

Razgled po šolskem svetu.

Dr. Ivan Palacky. Dne 24. t. m. je umrl v Pragi bivši vseučilišni profesor dr. Ivan Palacky, sin slavnega češkega zgodovinarja Frana Palackega. — Prof. Palacky je bil izborni geograf in botanik, zlasti v stroki botanične geografije je slovel po vsem znanstvenem svetu in je bil član raznih tuzemskih in inozemskih znanstvenih akademij. — Bil je tudi pod Riegrom nekaj časa državni poslanec, sicer pa ni igral velike vloge v političnem življenju. Markantna postava jovialnega starčka je bila v Pragi jako popularna.

Šolstvo v Bulgariji. Iz izkaza o ljudskem šolstvu, ki ga je ravnokar izdalo naučno ministrstvo na Bulgarskem za leto 1906/7, posnemljemo sledeče: L. 1906/7 je bilo v Bulgarski javnih ljudskih šol 3089. — Učnih oseb, t. j. učiteljev in učiteljic, je bilo 7264, ki so poučevali 342.295 otrok. — Šolgodnih otrok je bilo: 246.264 dečkov in 209.611 deklic. Od teh je obiskovalo šolo 217.901 dečkov ali 88,48% in 124.394 deklic ali 59,35%.

Enakopravnost v Rusiji. Rusko naučno ministrstvo je izdalo nov načrt za ljudsko šolstvo, tiče se učnega jezika raznih narodov v ogromni Rusiji. Načrt velja za sledeče gubernije: kazansko, orenburško, odeskno, kavkaško, zapadno-sibirsko, turkestansko in za generalne gubernije irkutske in priamurske. Pouk se mora vršiti v materinskem jeziku učencev. Rusčino se poučuje v teh šolah kakor zasebni predmet, in sicer začeni od II. razreda. Ravnatoko se uči verouk v materinskini, le na izrečno zahtevo staršev se poučuje ta predmet v rusčini. V teh šolah se pojo pesmi dotičnih narodov in ruske pesmi. — Učiteljstvo mora dovršiti kako javno pripravnico, a učitelji ruske narodnosti se morajo izkazati, da so izprašani iz dotičnega učnega jezika, ki je običajen posameznim šolam. — Vsakakor je to dobra lekcija viteškimi Madjarom in oholim Prusom, a tudi dobra zafrkacija avstrijske enakopravnosti.

Šolstvo na Dunaju. 1. oktobra 1907 je pohajalo dunajske ljudske in meščanske šole 232.429 otrok, in sicer 117.618 deklic in 114.811 dečkov. Prirastek v tem letu je ravno 6315. — Meščanske šole je obiskovalo 22.074 dečkov in 26.671 deklic (pribitek 976 dečkov in 1031 deklic). Ljudske šole je obiskovalo 92.609 dečkov in 90.842 deklic (prirastek 2251 dečkov in 2032 deklic). Meščanskih in ljudskih šol je 448, in sicer 15 ljudskošolskih, združenih z meščansko šolo za dečke in 22 za deklice, 44 deških in 44 dekliških meščanskih šol je trirazrednih; ljudskih šol je 158 deških in 151 dekliških, 12 pa mešanih. 140 deških ljud. šol je petrazrednih, 16 šestrazrednih, 2 sedemrazredni; 132 dekliških ljudskih šol je petrazrednih, a 19 šestrazrednih. Izmed mešanih šol je 1 dvorazredna, 3 trirazredna, 1 štiritirazredna, 3 petrazredne in 4 šestrazredne. — Izmed vseh 21 okrajev ima okraj Ottakring največ solarjev, namreč 24.233, a najmanj notranje mesto: 3190.

Statistika gimnazij in realk v Avstriji. Po ministrski statistiki je v Avstriji 233 gimnazij, in sicer 12 nižjih, 3 realne, 204 višjih, 13 realnih, in sicer višjih in 1 višja realna. — 118 je nemških, 52 čeških, 36 poljskih, 6 laških, 4 rusinske, 5 hrvaških. 12 utrakvističnih in 0 slovenskih. — 117 je državnih, 11 deželnih, 13 mestnih, 5 škofovskih, 14 se jih vzdržuje s cerkvenimi prispevki, 4 fondovne in 9 privatnih. — Realk je 128, in sicer 20 nižjih in 108 višjih. Nemških je 72, čeških 39, poljskih 11, laške 4, hrvaška 1, utrakvistična 1 — slovenska 0. Država jih vzdržuje 85, deželni je 30, komunalnih 7, 1 se vzdržuje z lastnim fondom, 4 privatne, ki jih podpira deloma država, 1 cerkvena.

10 milijonov kron posojila je najela Galicija za saniranje deželnih financ s posebnim ozirom na zaostalo šolstvo. Leta 1908. hoče deželni odbor zgraditi 422 novih šolskih poslopj.

Javne šole v Varšavi. Mestni zastop vzdržuje v mestu Varšavi 155 javnih ljudskih šol, ki so izvečine enorazredne. Zidovski sindikat vzdržuje 24, a protestantski 11 ljudskih šol. V te šole hodi okrog 11.000 otrok, dočim je v varšavskem mestu nad 73.000 šoloobveznih otrok.

Z gospodarskega polja.

Slovensko kmetijsko društvo mislijo osnovati koroški Slovenci, kakor poroča „Mir“. Na Koroškem se je vobče v zadnjem času začelo živahno gospodarsko gibanje, za kar gre mnogo zaslug rodoljubom okrog „Korošca“.

Goriškemu kmetijskemu društvu je dovolila vlada 10.000 K podpore, ki naj jih uporabi v povzdigo kmetijstva, zlasti za živinorejo, prešičjerejo, čebelorejo in za razdelitev nagrad za vzorne hleve in gnojlišča.

Na slov. kmetijski šoli v Gorici je letos 21 učencev. To število je sicer mnogo večje nego prošla leta, vendar je še premajhno, ako se pomisli, kako važna je za kmetovalca kmetijska šola.

C. kr. kmetijska družba štajerska ima 23. in 24. marca v deželnem dvorcu v Gradcu svoj 85. občni zbor. Želeti bi bilo, da bi se ga udeležili zastopniki spodnještajerskih podružnic polnoštevilno.

Za razdolženje uradnikov. Tajnik centralne hranilnice dunajskega mesta, dr. Oton Phillich, je izdelal načrt za uradniški kreditni zavod, po katerem bi se razdolžilo uradništvo. Te dni se je s to stvarjo bavilo finančno ministrstvo. Ta zavod prične poslovati že meseca maja t. l.

Državna subvencija. Komisija za pogozdovanje Krasa je dobila za leto 1908. 30.000 K državne podpore.

Listnica uredništva.

J. v S.: Glede notice na naslov Vašega okrajnega učiteljskega društva vam sporočamo, da se nam zdi umestnejše, ako uredite zadevo z društvenim odborom samim, nego da bi o nji razpravljali v javnosti. — S o s e d: Imenovanemu tovarišu pišemo pismo, da tako uravnava zadevo mirnim potom, ker se — kolikor je to največ mogoče — principialno ogibljemo osebnosti, dati govori in laže „Slovenec“ ravno o nasprotnem (glej „Slovenec“ z dne 25. t. m.). Na Vaše vprašanje pa odgovarja današnji uvodni članek. — Z S. na J.: knjižico naročite pod naslovom „Prosveta“ v Ljubljani.

Naš denarni zavod

Geslo: Kar plodonosno naložim, v pomoč le sebi podarim.

Hranilnica in posojilnica Učiteljskega konvikta v Ljubljani. registrirana zadruga z omejenim jamstvom.

Promet do konca januarja: K 24.927,24.

Naznanilo. Kdor želi od zadruge kakih informacij, naj za odgovor priloži 20 h v poštinih znakih. Na prošnji brez vpošiljatve navedenih znakov se ne odgovarja.

Anton Šarc

Ljubljana, Sv. Petra cesta 8.

Specialna trgovina za opreme nevest. Moško, žensko, otroško in perilo za novorojence se po meri izdeluje solidno in najceneje. — Platno vseh širin za telečno in posteljno perilo, namizni prti, serviete, garniture za kavo, bele in barvaste, brisalke, žepni robci, brisalne rute, šifon, širting, kreton, batist itd. itd. Najnovejše modele za perilo radi pokažemo na ogled. — Švicarske vezenine.

Strogo solidno blago. Nizke stalne cene. Gg. učiteljem in njih rodbinam 5% popusta.

Svetlolikalnica: Kolodvorske ulice št. 8.

15 52-25

Zalogo šolskih zvezkov za Štajersko

(od dež. šol. sveta potrjeni z dne 3. oktobra 1899) za Kranjsko po F. Levčevim lepopisju iz najboljšega papirja, enakomernimi čistimi črtami, pivnikom in poljubnim ovitkom priporoča 53 52-4

A. Umek v Brežicah in Krškem. Uzorce na zahtevanje zastoj in franko.

Naznanilo.

Naznanjam vsem znanim tovarišicam in tovarišem, da se poročim v ponedeljek dne 2. sušca 1900 z gospico

Cecilijo Mavrovič

v župni cerkvi v Dobrinju pri Malinski na otoku Krku.

Ignacij Šijanec

učitelj v Gornjem gradu (Štaj.).

Posebna poročna obvestila se ne izdajo.

Za svojo kartonažno tvornico sprejemem kot

vajenca

krepega dečka z dežele s popolno oskrbo hrane in stanovanja Zadostuje ljudska šola. Ponudbe naj se določijo na trdiko

Ivan Bonač v Ljubljani.

Zahvala.

Ob smrti mojega očeta šol. ravnatelja Fr. Raktelja izplačala mi je „Jubilejska Samopomoč“ svoto 448 K. Dolžnost me veže, da izrekam „Jubilejski Samopomoči“ tem potem svojo najiskrenejšo zahvalo. Ljubljana, 22. februarja 1908.

Zahvala.

Potri globoko žalosti zaradi smrti nenadomestnega vzor-soproga, miloga očeta, oziroma brata, gospoda

Ivana Hočevarja, nadučitelja in posestnika v Zagorju,

nismo v stanu zahvaliti se vsakemu posamezniku za toliko tolažilnega občutja, kakor za velkanskega častno spremljevalca k zadnjemu počitku. Tedaj se dovoljujemo izreči tem potem najiskrenejšo zahvalo: preč. duhovščini, slavnemu učiteljskemu kolegiju in sosednih okrajih za toliko udeležbo, posebno pa še učiteljskemu iz Pilatana. Prevorja, Placine in St. Vida za njih požrtvovalnost ob tragični smrti, vsim ostalim rodbinam, prijateljem in znancem, ki so se nas spomnili v tem prežalostnem položaju. Zagorje, dne 19. svečna 1908.

Žalujoča obitelj.

Fr. Burger

Spodnja Šiška

(pri Ljubljani)

parotovarna lesnih izdelkov in vseh v mizarsko stroko spadajočih del.

Izvršitev solidna, vestna in natančna. Cene nizke.

11 26-10

FR. STUPICA

v Ljubljani

Marije Terezije cesta št. 1 in Valvazorjev trg št. 6

priporoča svojo zalogo najbolj priznanih slamoreznic, mlatilnic, vratil, čistilnic, strojev za košnjo in obračanje sena.

Kmetovalci, ki rabijo pumpe in cevi za vodo, vino in gnojnice, pluge in brane, peči, štedilnike in poljedelsko orodje, so zagotovljeni najbolj potrebnim. Mlekarnam se priporočajo izvrstni posnemalniki in trpežne ročke za prenašanje in prevažanje mleka, traverze, železniške šine, vedno svež cement, strešna lepenka, štorja za strope, pločevina, nagrobni križi ter vse ključavničarsko, kovaško, klparško, stavbinsko, zidarsko, tesarsko in mizarsko orodje vedno v zalogi. (9) 26 10

Genovnik zastoj in poštnine prosto. Največja in najbogatejša tvorniška zaloga priznana pravih švicarskih

Union-ur

katerih tvornic delničar sem in edini zastopnik za vso Kranjsko, ter zastopnik ur Schaffhausen, Klässig in Glashütte.

Velika zaloga zlatnine, srebrnine in dragocenih kamnov, kakor blaga od srebra in kinasrebra

Fr. Čuden urar in trgovec v Ljubljani Prešernove ulice nasproti frančiškanskemu samostanu.

Odlikovana Prva kranj. tvornica klavirjev Ljubljana, Hilšerjeve ulice št. 5 blizu Gradišča

Rudolf A. Warbinek

priporoča svoje prve vrste, za vsa podnebja solidno narejene pianine, klavirje in harmonije tudi samoigralne

za gotov denar, na delna odplačila ali naposodo.

Poprave in uglaševanja se izvršujejo točno in računijo najceneje. 28 52-4

Največja tvornica na jugu Avstrije Jamstvo 6 let. Eksport v vse dežele.

Ozirajte se na trdke, ki objavljajo svoje oglase v Učiteljskem Tovarišu.